

พัชรา อัมพวานนท์ 2551: การชำระและการเปลี่ยนภาษาในชุมชนมอญ กรณีศึกษาชุมชนบางขันหมาก ตำบลบางขันหมาก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์วิภากร วงศ์ไทย, M.A. 144 หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการชำระและการเปลี่ยนภาษาในชุมชนมอญบางขันหมาก ตำบลบางขันหมาก อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์จากประเด็นต่อไปนี้ 1) ภาษาหลักและภาษารอง โดยสำรวจจากภาษาที่ประชากรพูดเป็นภาษาแม่ 2) การเลือกใช้ภาษาตามแนวทางการใช้ภาษาและกลุ่มชน 3) ความสามารถทางภาษาของประชากร 4) ทักษะคิดของประชากรที่มีต่อภาษา 5) เสน่ห์ทางสังคม มนุษยวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการชำระภาษาในชุมชน

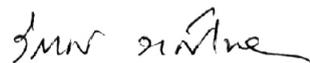
เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในชุมชน โดยใช้กลุ่มอายุเป็นตัวแปรในการศึกษาแบ่งประชากรเป็น 3 กลุ่มอายุเท่าๆ กัน โดยให้กลุ่มอายุ 15-30 ปี เป็นตัวแทนของประชากรรุ่นที่ 3, กลุ่มอายุ 35-50 ปี เป็นตัวแทนของประชากรรุ่นที่ 2 และกลุ่มอายุ 55-70 ปีขึ้นไป เป็นตัวแทนของประชากรรุ่นที่ 1

ผลการศึกษาพบว่า 1) ในชุมชนบางขันหมาก มีภาษาที่ประชากรใช้พูดเป็นภาษาแม่ 2 ภาษา คือ ภาษามอญ และภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาหลักของชุมชนทั้งสองภาษา; 2) การเลือกภาษาของกลุ่มตัวอย่างประชากรแตกต่างกันไปตามกลุ่มอายุ ตามแนวทางการใช้ภาษาและกลุ่มชนโดยประชากรรุ่นที่ 1 และ 2 มีความถนัดในการใช้ภาษามอญมากกว่าประชากรรุ่นที่ 3; 3) ความสามารถในการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างประชากรแตกต่างกันไป โดยลดหลั่นตามกลุ่มอายุ โดยกลุ่มอายุ 55-70 ปี มีความสามารถในการใช้ภาษามอญสูงที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 35-50 ปี ในขณะที่กลุ่มอายุ 15-30 ปี มีความสามารถในการใช้ภาษามอญน้อยที่สุด; 4) กลุ่มตัวอย่างประชากรทุกกลุ่มอายุมีทัศนคติในทางบวกต่อทั้งภาษามอญและภาษาไทย และ 5) ลักษณะของชุมชนตามเกณฑ์สังคม มนุษยวิทยา แสดงให้เห็นว่า ภาษามอญในชุมชนมีแนวโน้มที่จะชำระอยู่ได้

ดังนั้น ผลจากการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องข้างต้นกับกลุ่มตัวอย่างประชากร สามารถสันนิษฐานได้ว่า ภาษามอญจะยังคงชำระต่อไปในชุมชนบางขันหมาก แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนไปใช้ภาษาไทยบ้างในบางโอกาส หรือสถานการณ์ แต่การที่ประชากรในชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของภาษาและมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาของตนเอง รวมไปถึงการกระทำต่างๆ ที่แสดงถึงความร่วมมือของชุมชนในการพยายามที่จะอนุรักษ์ จึงทำให้ภาษามอญยังคงเป็นภาษาหนึ่งที่ยังคงมีบทบาทที่สำคัญในชุมชนและคงอยู่ในชุมชนต่อไป

พัชรา อัมพวานนท์

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

16 / พ.ค. / 51

Phatchara Amphawanon 2008: Language Maintenance and Shift in Mon Community: A Case Study at Bangkhunmark Village, Bangkhunmark Sub-district, Mueang District, Lop Buri Province. Master of Arts (Applied Linguistics), Major Field: Applied Linguistics, Department of Linguistics. Thesis Advisor: Associate Professor Wipakorn Wongthai, M.A. 144 pages.

The objective of this research is to study the maintenance and shift of Mon language in Mon community; Bangkhunmark Village, Lop Buri Province. The basic methods used are to investigate 1) the major and minor language on the basis of the mother-tongue, 2) the language choice, 3) the language proficiency, 4) the language attitudes and 5) the social and cultural factors contributing to language maintenance.

The data was collected by using questionnaire, including interviewing and participant observation. Purposive samples were 60 Mon informants of three generations equally separated; 1) 15-30 years represented the 3rd generation, 2) 35-50 years represented the 2nd generation, and 3) 55-70 over represented the 1st generation.

The results of the study were as follows: 1) There are two major languages spoken as a mother tongue in this community; Mon and Thai which have different role in the community therefore there is not a minor language according to the Ferguson's formula (1966); 2) There are the difference in patterns of language choice of different age groups; the age group 15-30 years used Thai in almost every domain and participant which contrary to the age group 35-50 and 55-70 years; 3) There are the progression of language shift over the three age groups; the age group 55-70 years has the highest language ability while the age group 35-50 and 15-30 years have declined dramatically; 4) Samples in this community express a positive attitude toward both Mon and Thai languages; and 5) Most of the social and cultural factors contributing to language maintenance are found in this community.

All the results of the study of Mon samples show that they still maintain their own language, even though there are some changes in shifting to Thai language. However, they still realize the worth and have positive attitude toward their own language including their effort to maintain their own culture and language. The results can be assumed that Mon language in this community still maintain in the future.

Phatchara Amphawanon

Student's signature

Wipakorn Wongthai

Thesis Advisor's signature

16 / 05 / 08